

Γνωστά χριστουγεννιάτικα τραγούδια και η άγνωστη ιστορία τους...

Τι μπορεί να κρύβεται πίσω από ένα γνωστό χριστουγεννιάτικο τραγούδι; Συνήθως μια απλή ιστορία με ρίζες σε μεσαιωνικά χριστιανικά και παγανιστικά έθιμα ή μια νεότερη σύνθεση με αφορμή τα Χριστούγεννα. Κι όμως κάποια γνωστά τραγούδια έχουν μια κάπως πιο ιδιαίτερη ιστορία...

Το γνωστό τραγούδι «Τρίγωνα-Κάλαντα» (Jingle Bells) αρχικά δεν είχε καμία σχέση με τα Χριστούγεννα... Ο αμερικανός συνθέτης James Pierpont όταν έγραψε το τραγούδι (το 1857) δεν είχε στο νου του ούτε την Γέννηση του Χριστού ούτε καν ... την γαλοπούλα! Η αφορμή ήταν οι αγώνες με έλκηθρα που γίνονταν τότε στην Βοστώνη. Ο ήχος όμως των κουδουνιών των ταράνδων συνδέθηκε στη συνέχεια με τα Χριστούγεννα και έτσι έφτασε σήμερα να είναι ένα από τα πιο δημοφιλή χριστουγεννιάτικα τραγούδια!

Το γνωστό «Ω έλατο» είναι η μετάφραση του γερμανικού τραγουδιού «Oh Tannenbaum». Η μελωδία του προέρχεται από έναν λαϊκό γερμανικό σκοπό που χρονολογείται περίπου τον 15^ο αιώνα. Όμως αρχικά τα λόγια κάθε άλλο παρά χριστουγεννιάτικα ήταν! Το τραγούδι μιλούσε για τον έρωτα, και μάλιστα χωρίς happy end... Το έλατο εδώ συμβόλιζε την άπιστη ερωμένη. Πολύ αργότερα ο Ernst Anshütz έδωσε στα λόγια την τελική, χριστουγεννιάτικη μορφή τους (το 1824) και το τραγούδι διαδόθηκε αρχικά στον γερμανικό χώρο και έπειτα σ' ολόκληρο τον χριστιανικό κόσμο.

Κι αν πίσω απ' το «έλατο» κρύβονται έρωτες και απιστίες, πίσω από το γνωστό «Χαίρε η Γη κι οι ουρανοί» (Joy to the world) κρύβεται μια υπόθεση παραχάραξης! Το τραγούδι αυτό ήταν μία σύνθεση του αμερικανού ερασιτέχνη συνθέτη Lowell Mason, ο οποίος το 1822 μελοποίησε την αγγλική απόδοση του 98^{ου} ψαλμού και την παρουσίασε ως έργο του Georg Friedrich Händel! Ο Mason ήταν μεγάλος θαυμαστής του γερμανού συνθέτη και φαίνεται ότι μιμήθηκε τόσο καλά το ύφος του ώστε έπεισε ακόμη και την «Εταιρεία Händel και Haydn» της Βοστώνης για την «ανακάλυψή» του! Χρειάστηκε επισταμένη μουσικολογική έρευνα για να αποκαλυφθεί η αλήθεια, ενώ ακόμη και σήμερα συχνά αναφέρεται σε προγράμματα συναυλιών και σε παρτιτούρες ότι το τραγούδι είναι του Händel...

Καλά Χριστούγεννα!!!

Ακούστε τα μουσικά παραδείγματα και απαντήστε στις ερωτήσεις!

Παράδειγμα 1ο

Το τραγούδι που ακούσατε:

1. Είναι βυζαντινός ύμνος τραγουδισμένος μονοφωνικά
2. Είναι γρηγοριανό μέλος
3. Είναι βυζαντινός ύμνος σε τετράφωνη επεξεργασία
4. Είναι κάλαντα

Το τραγούδι εκτελείται από:

1. Γυναικεία χορωδία
2. Αντρική χορωδία
3. Παιδική χορωδία
4. Μεικτή χορωδία

Παράδειγμα 2ο

Το τραγούδι που ακούσατε:

1. Είναι γρηγοριανό μέλος
2. Είναι γερμανικό τραγούδι του πρώιμου μπαρόκ
3. Είναι αγγλικό μεσαιωνικό τραγούδι

Το τραγούδι εκτελείται από:

1. Δίφωνη παιδική χορωδία
2. Τρίφωνη γυναικεία χορωδία
3. Τετράφωνη μεικτή χορωδία

Παράδειγμα 3ο

Το τραγούδι που ακούσατε:

1. Είναι μεσαιωνικό γερμανικό τραγούδι
2. Είναι μεσαιωνικό ισπανικό τραγούδι
3. Είναι αγγλικό αναγεννησιακό τραγούδι

Το κρουστό όργανο που ακούγεται είναι:

1. Τύμπανο
2. Τρίγωνο
3. Καστανιέτες
4. Ντέφι

Παράδειγμα 4ο

Το τραγούδι που ακούσατε:

1. Είναι μονοφωνικό
2. Είναι πολυφωνικό
3. Είναι ομοφωνικό

Το τραγούδι που ακούσατε:

1. Είναι γαλλικό μεσαιωνικό τραγούδι
2. Είναι αγγλικό ρομαντικό τραγούδι
3. Είναι γερμανικό κλασικό τραγούδι

Παράδειγμα 5°

Το τραγούδι που ακούσατε:

1. Είναι αγγλικό παραδοσιακό
2. Είναι αγγλική σύνθεση του 20ού αιώνα
3. Είναι αγγλικό παραδοσιακό σε σύγχρονη επεξεργασία
4. Είναι αγγλική σύνθεση της κλασικής εποχής

Στην εκτέλεση ακούγεται:

1. Τετράφωνη μεικτή χορωδία
2. Πιάνο
3. Φλάουτο
4. Όλα τα παραπάνω

Παράδειγμα 6°

Το τραγούδι που ακούσατε:

1. Είναι σύνθεση της εποχής του Ρομαντισμού
2. Είναι σύνθεση της εποχής της Αναγέννησης
3. Είναι σύνθεση του εικοστού αιώνα

Στην εκτέλεση ακούγεται:

1. Μεικτή χορωδία και πιάνο
2. Γυναικεία φωνή (σόλο) και μεικτή χορωδία
3. Γυναικεία φωνή (σόλο) και πιάνο
4. Γυναικεία φωνή (σόλο), μεικτή χορωδία και πιάνο

Παράδειγμα 7°

Το τραγούδι που ακούσατε:

1. Είναι βυζαντινός ύμνος
2. Είναι μεσαιωνικό τραγούδι
3. Είναι γρηγοριανό μέλος
4. Είναι αγγλικό παραδοσιακό

Στην εκτέλεση ακούγεται:

1. Μεικτή χορωδία
2. Παιδική χορωδία
3. Ανδρική τρίφωνη χορωδία
4. Ανδρική μονοφωνική χορωδία

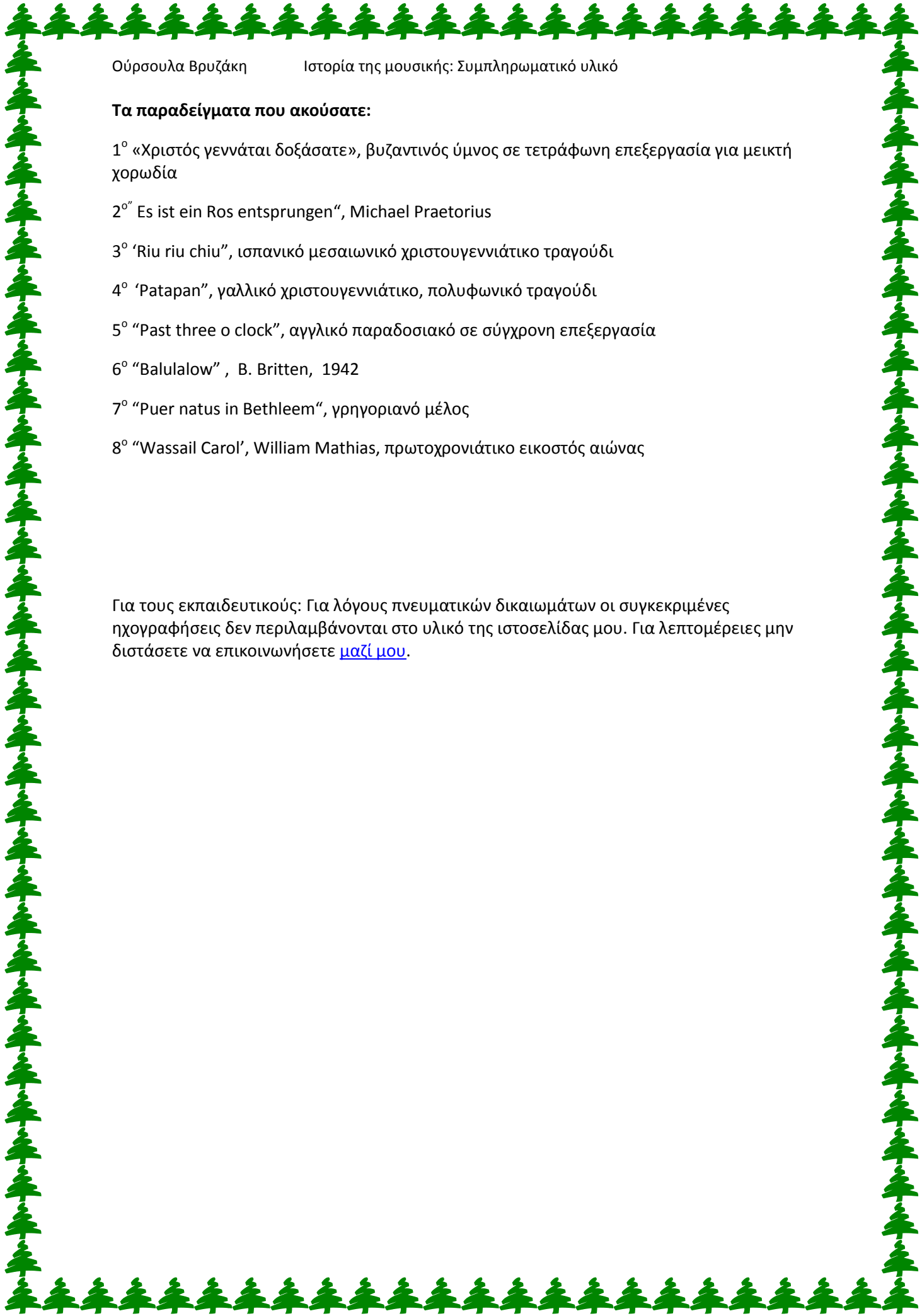
Παράδειγμα 8°

Το τραγούδι που ακούσατε:

1. Είναι σύνθεση της εποχής του κλασικισμού
2. Είναι σύνθεση της εποχής του Μεσαίωνα
3. Είναι σύνθεση του εικοστού αιώνα

Στην εκτέλεση ακούγεται:

1. Μεικτή χορωδία
2. Μεικτή χορωδία και πιάνο
3. Γυναικεία χορωδία και πιάνο
4. Μεικτή χορωδία και εκκλησιαστικό όργανο

Ούρσουλα Βρυζάκη

Ιστορία της μουσικής: Συμπληρωματικό υλικό

Τα παραδείγματα που ακούσατε:

1^ο «Χριστός γεννάται δοξάσατε», βυζαντινός ύμνος σε τετράφωνη επεξεργασία για μεικτή χορωδία

2^ο “Es ist ein Ros entsprungen“, Michael Praetorius

3^ο “Riu riu chiu”, ισπανικό μεσαιωνικό χριστουγεννιάτικο τραγούδι

4^ο “Patapan”, γαλλικό χριστουγεννιάτικο, πολυφωνικό τραγούδι

5^ο “Past three o clock”, αγγλικό παραδοσιακό σε σύγχρονη επεξεργασία

6^ο “Balulalow”, B. Britten, 1942

7^ο “Puer natus in Bethleem“, γρηγοριανό μέλος

8^ο “Wassail Carol”, William Mathias, πρωτοχρονιάτικο εικοστός αιώνας

Για τους εκπαιδευτικούς: Για λόγους πνευματικών δικαιωμάτων οι συγκεκριμένες ηχογραφήσεις δεν περιλαμβάνονται στο υλικό της ιστοσελίδας μου. Για λεπτομέρειες μην διστάσετε να επικοινωνήσετε [μαζί μου](#).